

16 Σχεδιασμός και κατάρτιση γλωσσarium για τη μετανάστευση και τις μεταναστευτικές πολιτικές των ΗΠΑ και της ΕΕ

Άννα Τζοτζαδίνη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μετανάστευση σε όλες τις εκφάνσεις της αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της σύγχρονης εποχής. Απασχολεί πάρα πολλές χώρες του κόσμου και γι' αυτό και καθημερινά η ανάγκη για την θεσμοθέτηση και εφαρμογή ενός ρυθμιστικού κανονιστικού πλαισίου γίνεται όλο και πιο επιτακτική. Το θεματικό πεδίο της μετανάστευσης επιλέχθηκε λόγω του επίκαιρου χαρακτήρα του, αλλά και λόγω της έλλειψης πάγιας μεταναστευτικής πολιτικής από την πλευρά τη Ελλάδας. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της εργασίας, καταρτίστηκε ένα λεξικό με τους όρους και τις αποδόσεις τους στα ελληνικά, τους ορισμούς τους, τις πηγές τεκμηρίωσης τους, παραδείγματα χρήσης τους, αναφορά στο θεματικό τους πεδίο και τον γραμματικό τους τύπο και αποσπάσματα από σώματα κειμένων όπου απαντώνται οι όροι.

Οι όροι δεν αφορούν μόνο τις μεταναστευτικές πολιτικές της ΕΕ, στην οποία ανήκει η Ελλάδα, αλλά και των ΗΠΑ. Μέσα από τα σώματα κειμένων που χρησιμοποιήθηκαν ως πηγή για την ανάκτηση του ορολογικού υλικού, παρατηρήθηκε μεγάλη διαφορά στις συνθήκες, στη νομοθεσία, στα όργανα αλλά και στην αντιμετώπιση του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης.

Designing and creation of a glossary on migration, US and EU migration policies

Anna Tzotzadini

ABSTRACT

Migration in all its manifestations is one of the greatest challenges of modern society. It is something that concerns many countries and therefore there is a need for enactment and implementation of a regulatory framework which is becoming more and more urgent every day. That is the reason why migration was chosen, in addition to the lack of migration policy in Greece. More specifically, a glossary was designed and created, including terms on migration with their translation, definitions, sources and examples, as well as information on their thematic field, grammar type and corpora where these terms have been found. The terms refer not only to EU migration policies – which are also implemented by Greece- but also to USA ones. Finally, through the corpora used as a source of the terms, great differences were found in the Treaties, the legislation as well as in the way of facing the illegal migration phenomenon.

0 Εισαγωγή

Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, όπως και κάθε τομέας της ανθρώπινης γνώσης και έκφρασης εμπεριέχει ορισμένες έννοιες, οι οποίες συνδέονται αφενός μεταξύ τους και αφετέρου με άλλες έννοιες, απαρτίζοντας συστήματα εννοιών, τα οποία ως σύνολο αποτελούν την ανθρώπινη πραγματικότητα. Χωρίς τις έννοιες, η κατανόηση του κόσμου γύρω και μέσα μας, θα έμενε στο επίπεδο της αντίληψης, θα ήταν δηλαδή *μια ασύνδετη – σε χρόνο και σε τόπο – και ασυνάρτητη διαδοχή εικόνων, ήχων, αισθημάτων και καταστάσεων και όχι μια οργανωμένη σύλληψη και επεξεργασία συγκροτημένων στοιχείων σκέψης* [1].

Η καθημερινή αλλαγή των εκφάνσεων της πραγματικότητας και οι νέες συνθήκες που προκύπτουν, δημιουργούν με τη σειρά τους νέες έννοιες, οι οποίες με τη σειρά τους και την πάροδο του χρόνου, τείνουν και αυτές να αντικαθίστανται από άλλες νεώτερες.

Στη γλώσσα, οι έννοιες αντανακλώνται μέσα από τους όρους. *Οι όροι, σε περιβάλλοντα ειδικής χρήσης της γλώσσας, διαφοροποιούνται από τις κοινές λέξεις κυρίως βάσει της ιδιότητας τους να αντιπροσωπεύουν απολύτως συγκεκριμένες έννοιες αλλά και για την αμφιμονοσήμαντη αντιστοίχιση των ονομασιών της ίδιας έννοιας στις διάφορες φυσικές γλώσσες* [2].

Όπως παρατηρήσαμε κατά την εκπόνηση της εργασίας, υπάρχουν θεματικοί τομείς, όπως η νομική ορολογία για διάφορα ζητήματα, όπου παρατηρούνται διαφορές τόσο στις διάφορες γλωσσικές πραγματικότητες όσο και στην ίδια τη γλώσσα αν πρόκειται για νομικά συστήματα άλλων χωρών που διέπονται από διαφορετικές νομοθεσίες.

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμη της Μετάφρασης» του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου και έχει ως θέμα τον σχεδιασμό και την κατάρτιση «Γλωσσαρίου με θέμα τη μετανάστευση και τις μεταναστευτικές πολιτικές των ΗΠΑ και της ΕΕ».

Η εργασία είναι δομημένη σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος, αναφέρεται στον σχεδιασμό ενός γλωσσαρίου με συγκεκριμένο θεματικό τομέα- αυτόν της μετανάστευσης και των μεταναστευτικών πολιτικών- και στα πεδία που συμπεριελήφθησαν για την καλύτερη διαχείριση του ορολογικού υλικού. Το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται στο ίδιο το γλωσσάρι που καταρτίστηκε. Συνοπτικά, περιγράφουμε τα θεματικά υπο-πεδία –νομική, οικονομία- και τον τρόπο απόδοσής τους, αλλά και τη διαφορά στην εύρεση των πηγών για τις αποδόσεις

των όρων της ευρωπαϊκής πολιτικής και αυτής των ΗΠΑ.

Όσον αφορά τον σχεδιασμό του γλωσσαρίου, καταρτίστηκε ένα λημματολόγιο με τους όρους και τις αποδόσεις τους στα ελληνικά, τους ορισμούς τους, τις πηγές τεκμηρίωσης τους, τα παραδείγματα χρήσης τους, το θεματικό τους πεδίο και τον γραμματικό τους τύπο και φυσικά αποσπάσματα σωμάτων κειμένων τα οποία είναι σε θέση να παρουσιάζουν τη βασική ορολογία «εν χρήσει» στο περικείμενο της. Λημματοποιήθηκαν τόσο απλοί όροι (δηλαδή μονολεκτικοί), όσο και σύνθετοι όροι (πολυλεκτικοί) αλλά και αρκτικόλεξα ή ακρώνυμα.

1 Μεθοδολογία

Η εργασία μας εκπονήθηκε σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, προβήκαμε σε θεωρητική παρουσίαση του επιστημονικού κλάδου της ορολογίας, προκειμένου να σχεδιάσουμε σωστά ένα γλωσσάρι για την αποτελεσματική διαχείριση του ορολογικού υλικού που πραγματεύεται η εργασία. Ανατρέξαμε σε διάφορες βιβλιογραφικές πηγές και θεωρητικούς προκειμένου να καταλήξουμε στη μορφή και στα πεδία που τελικά συμπεριλάβαμε στον σχεδιασμό του γλωσσαρίου μας. Το δεύτερο μέρος, περιλαμβάνει τους όρους που αντλήθηκαν από διάφορα σώματα κειμένων και τις διαφορές που παρατηρήθηκαν στις πηγές και τις αποδόσεις των όρων που αφορούσαν μεν το ίδιο θεματικό πεδίο- της μετανάστευσης- αλλά αναφέρονταν σε διαφορετικές μεταναστευτικές πολιτικές ή σε διαφορετικό υποπεδίο.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η παρούσα βάση δεδομένων, πέρα από το γενικό θεματικό τομέα που πραγματεύεται, τη μετανάστευση, εσωτερικά χαρακτηρίζεται από άλλους τρεις θεματικούς τομείς: τον νομικό, τον οικονομικό και τον γενικό θεματικό τομέα, ούτως ώστε σε περίπτωση σύνθετης αναζήτησης, ο ενδιαφερόμενος να μπορεί να εξάγει μόνο αυτούς τους συγκεκριμένους όρους.

Πηγή άντλησης των όρων μας αποτέλεσαν νομικά κείμενα, διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες, εκθέσεις του ΟΗΕ και της ΕΕ, κανονισμοί και οδηγίες της ΕΕ, ενώ οι πηγές εύρεσης των αποδόσεων ήταν πέρα από τις επίσημες ελληνικές εκδόσεις της ΕΕ, το Υπουργείο Εσωτερικών, η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά και έγκριτες εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις, σε περίπτωση που υπήρχε αδυναμία εξεύρεσης άλλης πηγής.

2 Ο σχεδιασμός του γλωσσαρίου

Η κατάρτιση γλωσσαρίου σε ηλεκτρονική μορφή με τη χρήση υπολογιστικών εργαλείων αλλά και με δυνατότητα έντυπης απεικόνισης, καθίσταται αναγκαία, προκειμένου όλα τα δεδομένα να μπορούν να αποθηκεύονται και μάλιστα σε μορφή κατάλληλη ώστε να μεταφέρονται, να ανταλλάσσονται και να επαναχρησιμοποιούνται. Έτσι, καθημερινά

προκύπτουν ορολογικές εφαρμογές μέσα από τον συνδυασμό διάφορων επιστημών, προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα στον εντοπισμό και την ανάκτηση πληροφοριών. Οι εφαρμογές αυτές παρέχουν ποικίλες δυνατότητες προσθήκης, ταξινόμησης, μετατροπής, αναζήτησης και ανάκτησης δεδομένων. Εξίσου σημαντική είναι και η χρήση της τεχνολογίας του υπερκειμένου, όπως και η δυνατότητα ενσωμάτωσης πολυμέσων. [3]

Στόχος μας ήταν να σχεδιάσουμε και να δημιουργήσουμε ένα γλωσσάρι όρων που θα μας βοηθούσε στην ορθή διαχείριση του υλικού μας, θα ήταν εύχρηστο και λειτουργικό και θα μπορούσε να ενσωματωθεί σε οποιαδήποτε βάση δεδομένων, ανεξάρτητα από το πώς αυτή είναι δομημένη.

Έτσι, λοιπόν, καταρτίσαμε το γλωσσάρι μας σε ένα υπολογιστικό φύλλο από ένα πρόγραμμα εφαρμογής γραφείου. Πρόκειται για το πιο απλό μοντέλο διαχείρισης ορολογίας και είναι ιδιαίτερα εύκολο τόσο στη δημιουργία όσο και στη χρήση του. Το περιβάλλον εργασίας είναι φιλικό προς το χρήστη, ενώ δεν απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις πληροφορικής ή βάσεων δεδομένων, προκειμένου κάποιος να το επεξεργαστεί ή να το χρησιμοποιήσει. Ως εκ τούτου, μπορεί ο καθένας ανεξάρτητα από την ηλικία, την εμπειρία, το φύλο και οποιαδήποτε άλλη παράμετρο να εξαγει ορολογικό υλικό χρησιμοποιώντας το.

Ορίσαμε αρχικά, τη γλώσσα-πηγή (αγγλικά) και τη γλώσσα-στόχο (ελληνικά) και τη ταξινόμηση των όρων έγινε με αύξουσα αλφαβητική σειρά. Στην περίπτωση ύπαρξης συνωνύμων ή αλλομορφών, καθορίσαμε τους πρωτεύοντες όρους.

Επιλέξαμε την κατάρτιση του σε εφαρμογή γραφείου, ως μια ιδιαίτερως οικονομική λύση καθώς δεν αποτελεί εξειδικευμένο πρόγραμμα, η απόκτηση του οποίου έχει κάποια οικονομική επιβάρυνση. Εύκολα μπορεί ο οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση και να εγκαταστήσει στον υπολογιστή του τέτοιου είδους εφαρμογές επεξεργασίας κειμένου ή υπολογιστικών φύλλων ή βάσεων δεδομένων, οι οποίες είναι ελεύθερες και διατίθενται δωρεάν στο διαδίκτυο για όλους. Επιπλέον, είναι δυνατό για τον χρήστη να βρει εφαρμογές που να είναι συμβατές με όποιο λειτουργικό σύστημα και αν αυτός χρησιμοποιεί, ελαχιστοποιώντας έτσι τις δυσκολίες και τα προβλήματα που θα ανακύψουν.

3 Εναλλακτικές Αποδόσεις

Όσον αφορά τις αποδόσεις που προέκυψαν για κάθε όρο του γλωσσαρίου, η σειρά εμφάνισής τους φανερώνει και την εγκυρότητα της εκάστοτε απόδοσης. Πιο συγκεκριμένα, ο ο πρώτος όρος είναι ο πρωτεύων όρος.

Θα πρέπει να σημειώσουμε στο σημείο αυτό, ότι επειδή οι πολλαπλές αποδόσεις πολλές φορές έχουν διαφορετική βαρύτητα, καθώς η εγκυρότητα απόδοσης του κάθε όρου ποικίλλει ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εμφανίζεται έκαστος, στο συγκεκριμένο γλωσσάρι περιορίσαμε τους θεματικούς τομείς, προκειμένου να αποφύγουμε παρερμηνείες.

Η λημματοποίηση έγινε επίσης με βάση τη μορφολογία αλλά και τη γραμματική κατηγορία, η οποία προκύπτει από τον γραμματικό χαρακτηρισμό. Έτσι, στην καταγραφή των δεδομένων, συμπεριλάβαμε και ορισμένα μεταδεδομένα για τον διεξοδικότερο χαρακτηρισμό των εγγραφών μας, για την αξιολόγηση του βαθμού τεκμηρίωσης τους καθώς και για την αποτελεσματικότερη εννοιολογική προσέγγιση στην οποία αποσκοπούμε. Στα μεταδεδομένα που χρησιμοποιήσαμε ανήκει και ο χαρακτηρισμός του πεδίου.

Τέλος, για να αυξήσουμε την αξιοπιστία του γλωσσαρίου μας, δώσαμε μεγάλη έμφαση στις πηγές που χρησιμοποιήσαμε για την τεκμηρίωση των αποδόσεων των όρων. Έτσι, ανατρέξαμε σε έντυπα και ηλεκτρονικά λεξικά, διαδικτυακές πηγές, ειδικούς στο εκάστοτε θεματικό πεδίο και διάφορα παράλληλα κείμενα. Παράλληλα, επεκτείνουμε τις δυνατότητες του γλωσσαρίου, καταχωρώντας μεταφραστικά παραδείγματα για καλύτερη κατανόηση των όρων.

3.1 Παραδείγματα λημμάτων με εναλλακτικές αποδόσεις

Boycott (f: economy, type: noun) αποκλεισμός, οργανωμένη αποχή

Definition: to refuse to buy a product or take part in an activity as a way of expressing strong disapproval

Ορισμός: η πρακτική της οργανωμένης αποχής από τη χρήση και αγορά προϊόντων που προέρχονται από συγκεκριμένη περιοχή ή εταιρεία

Eg: boycott all uncooperative manufacturers

Source: Λεξικό της Σύγχρονης Οικονομίας, Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης, Β Έκδοση (2003), Εκδόσεις Σταφυλίδη, σελ. 204

Expulsion (f: law, type: noun) απέλαση, εκδίωξη

Definition: the act of forcing someone to leave a place (such as a country or a school) : the act of expelling someone

Ορισμός: Αναγκαστική απομάκρυνση έξω από τα σύνορα μιας χώρας .

Eg: The government engaged in mass expulsions.

Source: Oxford English- Greek Learner's Dictionary, Second Edition, Oxford University Press, σελ. 203

Permission (f: law, type: noun) άδεια, έγκριση, συγκατάθεση

Definition: formal consent, authorization

Ορισμός: παροχή δικαιώματος από αρμόδια αρχή για ενέργεια

Source: Ι. Χρυσοβιτισιώτη- Ι. Σταυρακόπουλου, Λεξικό Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό Εμπορικών- Τραπεζικών και Χρηματο-οικονομικών όρων, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 861

Στον θεματικό τομέα στον οποίο αναφέρεται το γλωσσάρι που καταρτίσαμε, οι πρώτες αποδόσεις είναι αυτές που προτάσσονται. Οι επόμενες αποδόσεις ανήκουν σε γενικές αποδόσεις του όρου που εντοπίστηκε, που όμως σε ειδικά κείμενα που αναφέρονται στη μετανάστευση δεν χρησιμοποιούνται.

4 Η ορολογία ειδικών κειμένων

Όσον αφορά τη μετάφραση, ένα ειδικό κείμενο θεωρείται ότι παρουσιάζει λιγότερα προβλήματα σε σχέση με ένα κείμενο της κοινής γλώσσας, λόγω του στενού σημασιολογικού πεδίου στο οποίο κινείται υποχρεωτικά ο μεταφραστής[4]. Βέβαια, τα ειδικά κείμενα, ως «λειτουργικά κείμενα», μολονότι δεν είναι «αμφίσημα» παρουσιάζουν ορισμένες ιδιαιτερότητες σε όλα τα γλωσσικά επίπεδα, άλλοτε σε μεγαλύτερο και άλλοτε σε μικρότερο βαθμό.

Τα κείμενα που εξετάστηκαν προκειμένου να αντληθεί η ορολογία ήταν νομικά, οικονομικά και πολιτικά. Οι όροι που εντοπίστηκαν, όμως, ήταν άλλοτε αμιγώς νομικοί, άλλοτε οικονομικοί, ενώ ορισμένοι όροι ανήκουν και στην κοινή γλώσσα. Πιο συγκεκριμένα, οι οικονομικοί και νομικοί όροι που εντοπίστηκαν για το θεματικό πεδίο της μετανάστευσης, ανήκουν σε μια αρκετά ευρεία βάση. Ποικίλλουν, δηλαδή, από τους πιο βασικούς και πλήρως ενσωματωμένους στον καθημερινό λόγο όρους έως και όρους που κατατάσσονται ακόμα και σε ξεχωριστό τομέα της οικονομίας ή της νομικής.

Ακόμα ένα χαρακτηριστικό στοιχείο είναι δε και το γεγονός ότι η οικονομική επιστήμη συνεχώς εξελίσσεται. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια η οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο υπέστη σημαντικές αλλαγές, δημιουργώντας έτσι και τεχνολογικούς νεωτερισμούς. [5]

Επιπλέον, τα γλωσσικά στοιχεία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γλώσσας των ειδικών κειμένων και οι αποδόσεις τους σε άλλες γλώσσες, εξαρτώνται όχι μόνο από το είδος του εκάστοτε κειμένου αλλά και από άλλους παράγοντες, ένας εκ των οποίων είναι οι πολιτισμικές και κοινωνικο-πολιτικο- οικονομικές διαφοροποιήσεις από χώρα σε χώρα. [6]

5 Γλωσσάρι με θέμα τη μετανάστευση και τις μεταναστευτικές πολιτικές των ΗΠΑ και της ΕΕ

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε ανά κατηγορία, αρχικά, τα λήμματα των δύο θεματικών υποκατηγοριών, προκειμένου να δείξουμε ότι η μετανάστευση ως φαινόμενο είναι κοινωνικό αλλά οι προεκτάσεις του είναι νομικές, πολιτικές και οικονομικές. Παράλληλα, θα παρουσιάσουμε τους όρους που εμφανίζονται είτε μόνο σε ευρωπαϊκό είτε μόνο σε αμερικανικό συγκείμενο και πώς αυτοί αποδίδονται στην ελληνική νομοθεσία και τον ελληνικό τύπο.

Όσον αφορά τους όρους που καταγράφηκαν, αποτελούνται από λέξεις που είναι φορείς σημασίας (ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα και επιρρήματα) και είναι είτε μονολεκτικοί όροι ή συστατικά πολυλεκτικών όρων. Οι λειτουργικές λέξεις (άρθρα, σύνδεσμοι, προθέσεις κ.τ.λ.) δηλώνουν σχέσεις μεταξύ των συστατικών αλλά δεν συνεισφέρουν στη σημασία του όρου. Οι συνδυασμοί γραμματικών κατηγοριών, με τους οποίους εκφέρονται οι πολυλεκτικοί όροι, σχηματίζουν συγκεκριμένες δομές, οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τη γλώσσα, και, πιθανόν, ανάλογα με την υπογλώσσα.[7]

Συνολικά, το γλωσσάρι μας απαρτίζεται από 295 όρους.

5.1 Θεματικός τομέας: Νομική

Amnesty Bill (US) (f: law, type: polylectical) νομοσχέδιο αμνηστίας

Def: a bill that provides amnesty to a broad population

Ορισμός: νομοσχέδιο που παρέχει αμνηστία σε μεγάλο αριθμό ατόμων

Context US: Currently, the idea of amnesty is causing tremendous controversy in the United States. Some politicians have proposed an amnesty bill, suggesting that illegal immigrants should be granted amnesty, and be allowed to become citizens—while the crime of their illegal entry into the country is forgotten. (US Federal Amnesty Bills, URL:<http://www.amnestybill.com>)

Source: NATO review magazine, URL: <http://www.nato.int/docu/review/2009/Afghanistan-law-order-elections/Rule-of-law/GR/index.htm> (ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 03/04/2012)

Πρόκειται για έναν όρο που εμφανίζεται μόνο σε αμερικανικό συγκείμενο, μιας και δεν προβλέπεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη μετανάστευση. Είναι πολυλεκτικός όρος και αποδίδεται με δύο ουσιαστικά στα ελληνικά, όπως και στην γλώσσα-πηγή.

Bill (f: law, type: noun) νομοσχέδιο , κατηγορητήριο, εγκλιτήριο

Definition: a written description of a new law that is being suggested and that the lawmakers

of a country, state, etc., must vote to accept before it becomes law
Ορισμός: Σχέδιο νόμου που έχει εισαχθεί για συζήτηση και ψήφιση. Δεν έχει ακόμη γίνει νόμος ούτε έχει απορριφθεί.

E.g.: They will introduce an antismoking bill in Congress.

Source: Ι. Χρυσοβισιώτη- Ι.Σταυρακόπουλου, Λεξικό Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό Εμπορικών- Τραπεζικών και Χρηματο-οικονομικών όρων, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 112

Ο όρος αυτός αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα νομικής ορολογίας. Κατατάσσοντας τον στο πεδίο «field» στους νομικούς όρους, δεν δώσαμε καθόλου τις αποδόσεις που αφορούσαν τον θεματικό τομέα της οικονομίας (λογαριασμός, συναλλαγματική, χαρτονόμισμα). Καταχωρίσαμε, λοιπόν, μόνο τους όρους που εντάσσονται στη νομική ορολογία, προτάσσοντας κι εδώ την απόδοση που απαντάται συχνότερα στο θεματικό πεδίο της μετανάστευσης.

Border security (f: law, type: polylectical) ασφάλεια των συνόρων

Def: a country's protection at and between ports of entry, supported by air and marine assets

Ορισμός: διαχείριση των συνόρων μιας χώρας που θα επιτρέπει την ομαλή είσοδο σε αυτήν, ενώ συγχρόνως θα κατοχυρώνει την ασφάλεια του εδάφους της και την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης

Context US: A possible oversight issue for Congress concerns whether the lack of national level interagency coordination along the border poses a potential threat to border security.(Congressional Research Service)

Context EU:To address immediately unforeseen migratory pressure and threats to border security it should be possible to provide emergency assistance in accordance with the framework set out in Regulation ... 2012/EU

Source: <http://eur-lex.europa.eu/>

Border Patrol (US) (f: law, type: polylectical) Περίπολος Συνόρων των ΗΠΑ

Definition: an agency in the Department of Homeland Security that enforces laws and regulations for the admission of foreign-born persons to the United States

Ορισμός: το κινητό σκέλος της επιβολής του νόμου για τη μετανάστευση και Υπηρεσία Πολιτογράφησης που ανιχνεύει και εμποδίζει την παράνομη είσοδο των αλλοδαπών προς τις Ηνωμένες Πολιτείες

Context US: "...the expansion of the Border Patrol to more than 21,000 agents, the highest number in its history, and an array of new technology that is in use, including remote video surveillance systems and seven unmanned drones." (New York Times)

Source: Ναυτεμπορική, URL: <http://www.naftemporiki.gr/news/cstory.asp?id=2160054>
(ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 03/04/2012)

Οι δύο παραπάνω όροι είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα διαφοράς μεταξύ ευρωπαϊκής και αμερικανικής πολιτικής. Ενώ, λοιπόν, και στις δύο πολιτικές προβλέπεται ασφάλεια των συνόρων, μόνο στις ΗΠΑ προβλέπεται «Περίπολος Συνόρων». Γι' αυτό και η απόδοση του όρου δεν απαντάται σε αντίστοιχο νομικό κείμενο, αλλά στον ελληνικό τύπο.

Συνολικά καταμετρήθηκαν 136 λήμματα που ανήκουν στο θεματικό πεδίο της νομικής.

5.2 Θεματικός τομέας: Οικονομία

Mobility of capital (f: economy, type: polylectical) κινητικότητα κεφαλαίων, ελευθερία κινήσεως κεφαλαίων

Definition: Ability of the private funds to move across national boundaries in pursuit of higher returns. This mobility depends on the absence of currency restriction on the inflows and outflows of capital.

Ορισμός: Η δυνατότητα μεταφοράς κεφαλαίων σε χώρες περισσότερο ασφαλείς και επικερδείς.

Source: Ι. Χρυσοβισιώτη- Ι. Σταυρακόπουλου, Λεξικό Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό Εμπορικών- Τραπεζικών και Χρηματο-οικονομικών όρων, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 163

Migrant remittance (f: economy, type: polylectical) μεταναστευτικό έμβασμα

Definition: a sum of money which the migrants send to their homelands

Ορισμός: χρηματικό ποσό αποστελλόμενο από τους μετανάστες στην πατρίδα τους

Source: Πεντάγλωσσο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό οικονομικών, εμπορικών, διοικητικών κλπ. όρων., Εκδόσεις Interbooks, 1980

Όλοι οι οικονομικοί όροι που παρατηρήθηκαν, ήταν εύκολο να αποδοθούν με τη χρήση οικονομικών λεξικών, καθώς ανήκουν σε ένα ειδικό λεξιλόγιο, που όμως χρησιμοποιείται ευρέως και από την κοινή γλώσσα. Χαρακτηριστικό στοιχείο των οικονομικών όρων είναι ότι όλοι οι όροι που εντοπίστηκαν στα κείμενα γύρω από τη μετανάστευση, αναφέρονται τόσο στο καθεστώς της ΕΕ όσο και των ΗΠΑ. Στην υποκατηγορία της οικονομίας, επομένως, δεν παρατηρήθηκαν διαφοροποιήσεις εκτός από την περίπτωση των Αρκτικολέξων και τον Ακρωνύμων.

Συνολικά καταμετρήθηκαν 27 λήμματα που ανήκουν στο θεματικό πεδίο της νομικής.

5.3 Ακρώνυμα/ Αρκτικόλεξα

Central European Free Trade Agreement (CEFTA) (f:law/economy, type: acronym)

Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης

Definition: An international agreement establishing an unique free trade area between the countries of South Eastern Europe, originally founded by Poland, Czechoslovakia and Hungary on 21st December 1992 in Krakow, Poland.

Ορισμός: Συμφωνία που υπογράφηκε στην Κρακοβία το 1992 και τέθηκε σε εφαρμογή το 2004. Σκοπός της είναι η άμεση κατάργηση των εισαγωγικών δασμών στα μη ευαίσθητα βιομηχανικά προϊόντα, η σταδιακή ή περιορισμένη κατάργηση των εισαγωγικών δασμών στα ευαίσθητα βιομηχανικά προϊόντα και η συνεργασία σε θέματα εμπορίου, ελεύθερου ανταγωνισμού, φορολογίας, κρατικών μονοπωλίων, κρατικών επιδοτήσεων, προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και διαρθρωτικών αλλαγών.

Context EU: You can be informed of the procedures that apply to foreigners entering the country in each CEFTA Party. Border control procedures that are defined in CEFTA are divided into two parts: visa requirements and working permits. (CEFTA trade portal)

Source: Αγγλοελληνικό λεξικό ευρωπαϊκών και χρηματοοικονομικών όρων, Αθήνα 2006, σελ. 39

Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum (SCIFA) (f: law, type: acronym) Στρατηγική Επιτροπή για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο

Definition: A forum for exchanges of information amongst the Member States in the fields of asylum, immigration and frontiers in order to implement a European Union strategic approach to matters related to asylum, immigration and frontiers.

Ορισμός: Πρόκειται για μια συνάντηση ανταλλαγής απόψεων, που χρησίμευσε για τον καθορισμό μίας στρατηγικής για τη βελτίωση της επιχειρησιακής συνεργασίας των κρατών μελών στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων, σε πτυχές όπως τα συστήματα αξιολόγησης των κινδύνων.

Source: Κατάλογος προπαρασκευαστικών οργάνων του Συμβουλίου, σημ. E.1, έγγρ. 5433/09

North American Free Trade Agreement (NAFTA) (f: economy, type: acronym)

Βορειοαμερικάνικη Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών

Definition: an agreement signed by the governments of Canada, Mexico, and the United States, creating a trilateral trade bloc in North America

Ορισμός: Πρόκειται για μια συμφωνία, η οποία υπογράφηκε το 1993 και τέθηκε σε εφαρμογή το 1994. Αφορά την κατάργηση των εμπορικών δασμών στις εξαγωγές μεταξύ των κρατών

της Βόρειας Αμερικής- Καναδά, ΗΠΑ και Μεξικό.

Source: Σύγχρονο Αναλυτικό Αγγλοελληνικό λεξικό Διεθνών Εμπορικών και Οικονομικών όρων, Εκδόσεις PIM, Αθήνα, 2003-2004, σελ. 1121

Secure Fence Act (f: law, type: polylectical) φράχτης ασφαλείας
Definition: a law to help secure America's borders to decrease illegal entry, drug trafficking, and security threats by building 700 miles (1,100 km) of physical barriers along the Mexico-United States border.

Ορισμός: Νόμος που θεσπίστηκε για να εμποδίζει τους μετανάστες χωρίς έγγραφα να διασχίζουν τα 3200 χλμ των χερσαίων συνόρων μεταξύ των ΗΠΑ του Μεξικό.
Source: Έθνος, URL: <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22788&subid=2&pubid=12224>
(ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 16/04/2012)

Παρατηρήθηκαν πολλά ακρωνύμια και αρκτικόλεξα. Πρόκειται, άλλοτε για συμφωνίες και άλλοτε για φορείς και πάντοτε αναφέρονται σε κάποια συγκεκριμένη μεταναστευτική πολιτική. Στα ακρώνυμα, λοιπόν, γίνονται πιο κατανοητές οι αλλαγές που υπάρχουν στις μεταναστευτικές πολιτικές των ΗΠΑ και της ΕΕ. Φαίνονται οι διαφορετικοί φορείς που έχουν συγκληθεί για την αντιμετώπιση των φαινομένων, οι διαφορετικές συνθήκες και συμφωνίες που έχουν υπογραφεί και τα διαφορετικά καθεστώτα που ισχύουν.

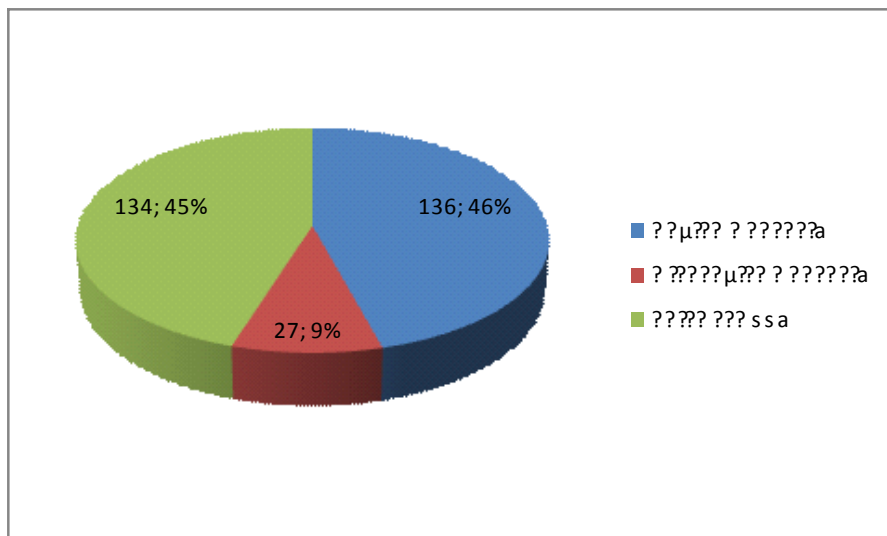
6 Γενικά Συμπεράσματα

Ο επίκαιρος χαρακτήρας της μετανάστευσης, φέρνει καθημερινά τους μεταφραστές αντιμέτωπους με πολλά κείμενα που αφορούν αυτόν τον θεματικό τομέα. Οι μεταναστευτικές πολιτικές που υιοθετούνται κατά καιρούς φέρνουν στην επιφάνεια την ανάγκη αποσαφήνισης πολλών εννοιών, πράγμα που προσπάθησα να επιτύχω με την παρούσα εργασία. Στόχος είναι να αποσαφηνιστούν έννοιες του συγκεκριμένου θεματικού πεδίου και να γίνουν αντιληπτές οι διαφορές που υπάρχουν στις διάφορες χώρες όπου ισχύουν διαφορετικές νομοθεσίες.

Μέσα από αυτό το γλωσσάρι όρων προσπαθήσαμε να διευκολύνουμε το έργο των μεταφραστών προκειμένου να μπορούν εύκολα και αποτελεσματικά να αποδώσουν κείμενα του θεματικού αυτού τομέα, είτε αυτά είναι αμιγώς νομικά, είτε πολιτικά ή οικονομικά. Επίσης, μπορεί κάποιος να κατανοήσει επίσης πώς αντιμετωπίζεται το φαινόμενο στις ΗΠΑ και πώς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς εμπεριέχονται όχι μόνο οι αποδόσεις αλλά και οι ορισμοί των εννοιών που αναφέρονται σε συμφωνίες, νόμους, φορείς και προγράμματα.

Όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία: παρατηρούμε ότι η μετανάστευση παρουσιάζει ένα μεγάλο ποσοστό ορολογίας που ανήκει στην κοινή γλώσσα, ενώ μεγάλο είναι και το

ποσοστό της νομικής ορολογίας, μιας και οι πολιτικές εφαρμόζονται μέσα από νόμους. Παρατηρούμε, λοιπόν, η μετανάστευση είναι ένα θεματικό πεδίο με κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και νομικές προεκτάσεις και αυτό αποτυπώνεται και στην ορολογία, είτε αυτή πρόκειται για ορολογία της πολιτικής που εφαρμόζεται στις ΗΠΑ, είτε στην ΕΕ.

Βιβλιογραφία

- [1] Βαλεοντής Κ. (1997). «Ο “αναλογικός κανόνας” στην υπηρεσία της σύγχρονης ελληνικής ορολογίας», *Ελληνική γλώσσα και ορολογία: Ανακοινώσεις 1^{ου} Συνεδρίου της ΕΛΕΤΟ*, Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας, Αθήνα
- [2] Γιαννούτσου, Ο., Φουρλα Α., Ευθυμίου Ε. (2004). *Διαχείριση Ορολογίας στη Μηχανική Μετάφραση στο Ελληνική Ορολογία: Έρευνα και Εφαρμογές*, Καστανιώτης, Αθήνα
- [3] Bowker, L. (2002), *Computer-Aided Translation Technology*, Ottawa: University of Ottawa Press.
- [4] Παριανού, Α. (2004). «Διαπολιτισμική Ειδική Επικοινωνία» στην *Επιστημονική επετηρίδα 1999–2003*. Κέρκυρα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, σελ. 318
- [5] Cronin, M. (2007). *Μετάφραση και Παγκοσμιοποίηση*, μτφρ. Παναγιώτης Ι. Κελάνδριας, εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα.
- [6] Παριανού, Α. (2004). «Διαπολιτισμική Ειδική Επικοινωνία» στην *Επιστημονική επετηρίδα 1999–2003*. Κέρκυρα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας.
- [7] Γαβριηλίδου, Μ., Λαμπροπούλου Π. (1997). «Μέθοδος Ημι-Αυτόματης Εξαγωγής Όρων, στο Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», *Ανακοινώσεις 1ου Συνεδρίου*, Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας, Αθήνα

Λεξικά

- [1] Oxford English- Greek Learner's Dictionary, Second Edition, Oxford University Press.
- [2] Αγγλοελληνικό λεξικό ευρωπαϊκών και χρηματοοικονομικών όρων, Αθήνα 2006.
- [3] Λεξικό της Σύγχρονης Οικονομίας, Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης, Β Έκδοση (2003), Εκδόσεις Σταφυλίδη.
- [4] Πεντάγλωσσο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό οικονομικών, εμπορικών, διοικητικών κλπ. όρων., Εκδόσεις Interbooks, 1980.
- [5] Σύγχρονο Αναλυτικό Αγγλοελληνικό λεξικό Διεθνών Εμπορικών και Οικονομικών όρων, Εκδόσεις ΡΙΜ, Αθήνα, 2003-2004.
- [6] Χρυσοβιτσιώτη Ι. - Ι.Σταυρακόπουλου, *Λεξικό Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό Εμπορικών- Τραπεζικών και Χρηματο-οικονομικών όρων*, Εκδόσεις Παπαζήση.

Πηγές

- [1] NATO review magazine, URL: <http://www.nato.int/docu/review/2009/Afghanistan-law-order-elections/Rule-of-law/GR/index.htm> (ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 03/04/2012)
- [2] US Federal Amnesty Bills, URL:<http://www.amnestybill.com> (ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 03/04/2012)
- [3] EUR-LEX, Πρόσβαση στο δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, URL: <http://eur-lex.europa.eu/>
- [4] Κατάλογος προπαρασκευαστικών οργάνων του Συμβουλίου, σημ. Ε.1, έγγρ. 5433/09
- [5] Έθνος, URL: <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22788&subid=2&pubid=12224> (ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 16/04/2012)
- [6] Ναυτεμπορική, URL: <http://www.naftemporiki.gr/news/cstory.asp?id=2160054> (ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης: 03/04/2012)

Άννα Τζοτζαδίνη

Μεταφράστρια
Ηλ.Ταχ.: tzotzannaki@gmail.com